

Проблеми українського націєтворення

Крисаченко В. С., Степико М. Т., Власюк О. С. та ін. Українська політична нація: генеза, стан, перспективи / За ред. В. С. Крисаченка. – К.: НІСД, 2003. – 632 с.

У Національному інституті стратегічних досліджень (НІСД) відбулася презентація колективної монографії „Українська політична нація: генеза, стан, перспективи”, створеної в межах загальноінститутського проекту „Гуманітарний розвиток України”. До авторського колективу цієї ґрунтовної праці крім працівників НІСД увійшли вчені інститутів Національної академії наук України, Національного університету ім. Т. Шевченка та інших освітніх установ.

Презентував книгу перший заступник директора НІСД доктор економічних наук Олександр Власюк. В обговоренні праці взяли участь завідуючий відділом НІСД доктор політичних наук Валерій Барков, перший проректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова доктор філософських наук Володимир Бех, головний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України член-кореспондент НАН України Микола Михальченко, професор Національного університету ім. Т. Шевченка доктор філософських наук Микола Хилько та інші вчені. Вони відзначили актуальність питань, що знайшли висвітлення в монографії, ґрунтовність розгляду ключових проблем сучасного націєтворення в країні як концептуальної політичної константи. Зазначалося, що поява такої праці свідчить про потужний потенціал української науки й слугуватиме подальшому розвою політичної думки.

В монографічному дослідженні розглядаються пріоритетні питання українського державотворення, порушені в контексті становлення і розвитку національно-політичної та соціокультурної ідентичності громадян України, а саме: історичні передумови формування етнічної та соціальної структури населення країни, основні етапи формування її державності; історичний досвід розвитку політичних націй сучасності, зокрема історико-культурні особливості їхнього становлення, механізми функціонування і вироблення політичної культури; процеси самоорганізації та відтворення етнічних, соціокультурних, ментальних, виробничих тощо сил; генеза і становлення в Україні держави новітнього типу; збереження культурних цінностей національних меншин і корінного

народу; політико-правове поле прав людини і забезпечення прав представників національних меншин на збереження і розвиток своєї етнокультурної самобутності; перспективи розвитку в Україні системи політичної влади; актуальні проблеми політичної культури, місце і роль громадських організацій у суспільно-політичному житті; геостратегічні пріоритети та євроінтеграційний вибір України.

Про діапазон охоплених науковцями проблем можна скласти уявлення з назв розділів монографії: „Теоретико-методологічний аналіз націєтворчих процесів”, „Український етнос у просторі і часі”, „Історичний досвід і становлення української політичної нації”, „Політико-ідеологічні засади національної ідентичності”, „Соціальні виміри буття української політичної нації”, „Взаємовідносини держави і суспільства в Україні”, „Політичні партії як чинник формування політичної влади в Україні”, „Динаміка політичних процесів у сучасній Україні”, „Цивілізаційний вибір України”.

Як зазначає у вступному слові до книги директор НІСД доктор економічних наук Анатолій Гальчинський, „провідною думкою дослідження є теза про необхідність активізації зусиль, спрямованих на політичну консолідацію громадян України навколо спільних національних інтересів і культурних цінностей, на збереження національного миру, подолання існуючих суперечностей і досягнення належного рівня життя, який відповідатиме потребам і прагненням громадян. Водночас проголошений курс на розбудову правової, демократичної держави, на створення умов для становлення громадянського суспільства є свідомим культурно-цивілізаційним вибором України, який безперечно засвідчує її євроінтеграційні прагнення та зорієнтованість на європейські культурні цінності. Історична неминучість, культурна невипадковість і водночас реальна можливість просування цим стратегічним маршрутом є єдиною, принциповою умовою подальшого демократичного історичного поступу українського суспільства”.

Монографія розрахована на політиків, державних службовців, науковців, фахівців з державного управління, всіх, хто цікавиться актуальними проблемами суспільного розвитку України. Вона може бути використана як навчальний посібник студентами вищих навчальних закладів.